

ระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม

ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์

พ.ศ. ๒๕๕๙

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ (๑) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม (ก.ศ.) โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม (ก.บ.ศ.) จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๙”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ประธาน ก.ศ.” หมายความว่า ประธานกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม

“ก.ศ.” หมายความว่า คณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานศาลยุติธรรม

“สำนัก ก.ศ.” หมายความว่า สำนักคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม

“อ.ก.ศ. ร้องทุกข์” หมายความว่า คณะอนุกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมเกี่ยวกับการร้องทุกข์

ข้อ ๔ ให้ประธาน ก.ศ. เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้บังคับระเบียบนี้

ข้อ ๕ การนับระยะเวลาตามระเบียบนี้ สำหรับเวลาเริ่มต้น ให้นับวันถัดจากวันแรกแห่งเวลานั้นเป็นวันเริ่มนับระยะเวลา ส่วนเวลาสิ้นสุด ถ้าวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาตรงกับวันหยุดราชการ ให้นับวันเริ่มเปิดทำการใหม่เป็นวันสุดท้ายแห่งระยะเวลา

ข้อ ๖ ระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในระเบียบฉบับนี้ เมื่อ อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ เห็นสมควรหรือเมื่อคู่กรณีมีคำขอ อ.ก.ศ. ร้องทุกข์มีอำนาจขยายหรือย่นระยะเวลาได้ตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม แต่การขยายหรือย่นระยะเวลาเช่นว่านี้ ให้พึงทำได้ต่อเมื่อมีพฤติการณ์พิเศษก่อนสิ้นระยะเวลานั้น เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัยให้ อ.ก.ศ. ร้องทุกข์มีคำสั่งหรือคู่กรณียื่นคำขอภายใน ๑๕ วัน นับแต่เหตุสุดวิสัยนั้นสิ้นสุดลง

ข้อ ๗ การส่งเอกสารทางไปรษณีย์ ให้ถือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางออกไปรับฝากเป็นหลักฐานการส่ง หรือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางประทับตรารับที่ซองหนังสือเป็นวันส่งหนังสือเอกสารตามระเบียบนี้

หมวด ๑
องค์ประกอบ

ข้อ ๘ ให้มี อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ ซึ่ง ก.ศ. เป็นผู้แต่งตั้ง ดังนี้
(๑) ข้าราชการตุลาการเป็นประธาน
(๒) ข้าราชการศาลยุติธรรม จำนวน ๑ คน
(๓) ผู้แทนเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม จำนวน ๑ คน
ทั้งนี้ อนุกรรมการตาม (๑) (๒) และ (๓) ต้องไม่เป็นกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม
ให้หัวหน้าผู้รับผิดชอบงานด้านวินัย สำนัก ก.ศ. เป็นเลขานุการ และให้ข้าราชการศาลยุติธรรม
ซึ่งผู้อำนวยการสำนักคณะกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรมมอบหมายเป็นผู้ช่วยเลขานุการ”

หมวด ๒
หลักเกณฑ์และการแต่งตั้ง

ข้อ ๙ ในการลงมติแต่งตั้ง อ.ก.ศ. ร้องทุกข์จะต้องได้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการ ก.ศ. ที่เป็นองค์ประชุม

ข้อ ๑๐ ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งตามข้อ ๘ เข้ารับหน้าที่นับแต่วันที่ประธาน ก.ศ. ประกาศรายชื่อเป็นต้นไป

ข้อ ๑๑ อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ที่ได้รับการแต่งตั้งตามข้อ ๘ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ในกรณีที่ อ.ก.ศ. ร้องทุกข์พ้นจากตำแหน่งเพราะครบวาระ ให้คงทำหน้าที่ต่อไปจนกว่า อ.ก.ศ. ร้องทุกข์คณะใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ ๑๒ นอกจาก อ.ก.ศ. ร้องทุกข์พ้นจากตำแหน่งตามวาระตามข้อ ๑๑ ให้พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) กระทำผิดวินัยนับแต่วันที่มิคำสั่งลงโทษทางวินัย
- (๔) ถูกถอดถอนจากตำแหน่งตามข้อ ๑๓

ข้อ ๑๓ ให้ ก.ศ. มีอำนาจถอดถอน อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ ผู้ใดผู้หนึ่งออกจากตำแหน่งได้ในกรณี
ดังนี้

- (๑) มีพฤติการณ์ไม่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ อ.ก.ศ. ร้องทุกข์
- (๒) ปฏิบัติหน้าที่ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่หรือจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายระเบียบข้อบังคับคุณธรรมและจริยธรรม หรือ

(๓) กระทำการอันมีมูลเป็นความผิดวินัยถูกกล่าวหาหรือกรณีเป็นที่สงสัยว่ากระทำความผิดทางวินัย ในการพิจารณาถอดถอนตามวรรคหนึ่งให้ผู้ที่ถูกพิจารณาถอดถอนมีสิทธิเข้าชี้แจงข้อเท็จจริงต่อ ก.ศ. และมติ ก.ศ. ที่ให้ถอดถอนผู้ใดออกจากตำแหน่งอนุกรรมการจะต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน ก.ศ. ที่เป็นองค์ประชุม

ในระหว่างการพิจารณาถอดถอนตามวรรคสอง ผู้นั้นจะปฏิบัติหน้าที่ต่อไปไม่ได้

ข้อ ๑๔ ในการแต่งตั้ง อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ แทนตำแหน่งที่ว่างลงก่อนครบวาระให้นำความในข้อ ๙ และข้อ ๑๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลมและให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งได้เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

การดำรงตำแหน่งของ อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ ที่พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือที่ดำรงตำแหน่งแทน หากมีกำหนดเวลาไม่ถึงหนึ่งปี ไม่ให้นับเป็นวาระการดำรงตำแหน่งตามข้อ ๑๑

หมวด ๓

อำนาจและหน้าที่

ข้อ ๑๕ ให้ อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ทำหน้าที่แทน ก.ศ. ในการพิจารณาการร้องทุกข์ของข้าราชการ ศาสนาและวัฒนธรรม

ข้อ ๑๖ การประชุม อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ให้นำระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาสนาและวัฒนธรรม ว่าด้วยการประชุมของคณะกรรมการข้าราชการศาสนาและวัฒนธรรมมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๗ เบี้ยประชุมหรืออัตราค่าตอบแทนของ อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ให้เป็นไปตามที่ ก.บ.ศ. กำหนด

หมวด ๔

การเสริมสร้างความสมานฉันท์ในองค์กร

ข้อ ๑๘ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เมื่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีความคับข้องใจอันเกิดจากการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อตนของผู้บังคับบัญชา และได้แสดงความประสงค์ที่จะปรึกษาหารือกับผู้บังคับบัญชา ให้ผู้บังคับบัญชานั้นให้โอกาสและรับฟังหรือสอบถามเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว เพื่อให้เกิดความเข้าใจและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขั้นต้น

ให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปรึกษาหารือกับผู้บังคับบัญชาก่อน หากไม่ได้รับคำชี้แจงหรือได้รับคำชี้แจงไม่เป็นที่พอใจก็ให้ร้องทุกข์ได้ตามหมวด ๕

หมวด ๕
การร้องทุกข์

ข้อ ๑๙ ข้าราชการศาลยุติธรรมผู้ใดมีความคับข้องใจ อันเกิดจากการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อตนของผู้บังคับบัญชา ผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบเรื่องราวอันเป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์

การนี้ระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง มิให้นับระยะเวลาระหว่างการดำเนินการตามข้อ ๑๘ จนถึงวันที่ผู้ร้องทุกข์ได้รับทราบผลการพิจารณาเป็นกำหนดระยะเวลาร้องทุกข์

ข้อ ๒๐ การปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อตนของผู้บังคับบัญชา ซึ่งทำให้เกิดความคับข้องใจอันเป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์นั้น ต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

(๑) ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่ง หรือปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติอื่นใด โดยไม่มีอำนาจ หรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น หรือโดยไม่สุจริตหรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมหรือมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็น หรือสร้างภาระให้เกิดขึ้นเกินสมควร หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ

(๒) ไม่มอบหมายงานให้ปฏิบัติ

(๓) ประวิงเวลาหรือหน่วงเหนี่ยวการดำเนินการบางเรื่อง อันเป็นเหตุให้เสียสิทธิหรือไม่ได้รับสิทธิประโยชน์อันพึงมีพึงได้ในเวลาอันสมควร

(๔) ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติอื่นใดที่ไม่เป็นไปตามหรือขัดกับระบบคุณธรรมตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๒๑ ในกรณีที่เหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากการที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งเป็นหนังสือต่อผู้ร้องทุกข์ ให้ถือว่าวันที่ผู้ถูกส่งลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งเป็นวันทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์

ในกรณีที่ผู้ถูกส่งไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งและมีการแจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกส่งทราบกับมอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกส่งแล้วทำบันทึกลงวัน เดือน ปี เวลา และสถานที่ที่แจ้งและลงลายมือชื่อผู้แจ้งพร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ถือว่าวันที่แจ้งนั้นเป็นวันทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์

ในกรณีที่ไม่อาจแจ้งให้ผู้ถูกส่งลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งได้โดยตรง และได้แจ้งเป็นหนังสือส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกส่ง ณ ที่อยู่ของผู้ถูกส่งซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ โดยส่งสำเนาคำสั่งไปให้สองฉบับเพื่อให้ผู้ถูกส่งเก็บไว้หนึ่งฉบับและให้ผู้ถูกส่งลงลายมือชื่อและวัน เดือน ปีที่รับทราบคำสั่งส่งกลับคืนมาเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ ในกรณีเช่นนี้เมื่อล่วงพ้นสามสิบวันนับแต่วันที่ปรากฏในใบตอบรับทางไปรษณีย์ลงทะเบียนว่าผู้ถูกส่งได้รับเอกสารดังกล่าว หรือมีผู้รับแทนแล้ว แม้ยังไม่ได้รับสำเนาคำสั่งฉบับที่ให้ผู้ถูกส่งลงลายมือชื่อและวัน เดือน ปีที่รับทราบคำสั่งกลับคืนมา ให้ถือว่าผู้ถูกส่งได้ทราบคำสั่งแล้ว

ข้อ ๒๒ ในกรณีที่เหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติของผู้บังคับบัญชาที่ไม่มีคำสั่งเป็นหนังสือต่อผู้ร้องทุกข์โดยตรง ให้ถือว่าวันที่มีหลักฐานยืนยันว่าผู้ร้องทุกข์รับทราบหรือควรได้ทราบคำสั่งนั้น เป็นวันทราบเรื่องอันเป็นเหตุให้ร้องทุกข์

ในกรณีที่เหตุแห่งการร้องทุกข์เกิดจากการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติของผู้บังคับบัญชาโดยไม่มีคำสั่งอย่างใด ให้ถือว่าวันที่ผู้ร้องทุกข์ควรได้ทราบถึงการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติของผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นวันทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์

ข้อ ๒๓ การร้องทุกข์ให้ร้องทุกข์ได้สำหรับตนเองเท่านั้นจะร้องทุกข์สำหรับผู้อื่นไม่ได้

การร้องทุกข์ต้องทำเป็นหนังสือถึงประธาน อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ โดยให้ใช้ถ้อยคำสุภาพและต้องประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) ชื่อ ตำแหน่ง สังกัด และที่อยู่ สำหรับการติดต่อเกี่ยวกับการร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์

(๒) การปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติที่เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์

(๓) ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ผู้ร้องทุกข์เห็นว่าเป็นปัญหาของเรื่องร้องทุกข์

(๔) คำขอของผู้ร้องทุกข์

(๕) ลายมือชื่อของผู้ร้องทุกข์ หรือผู้ได้รับมอบหมายให้ร้องทุกข์แทนกรณีที่เป็นไปตามข้อ ๒๔

ข้อ ๒๔ ผู้มีสิทธิร้องทุกข์จะมอบหมายให้บุคคลอื่นร้องทุกข์แทนได้ในกรณีมีเหตุจำเป็นอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เจ็บป่วยจนไม่สามารถร้องทุกข์ได้ด้วยตนเอง

(๒) อยู่ในต่างประเทศและคาดหมายได้ว่าไม่อาจร้องทุกข์ด้วยตนเองได้ทันภายในเวลาที่กำหนด

(๓) มีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่ อ.ก.ศ. ร้องทุกข์เห็นสมควร

การมอบหมายตามวรรคหนึ่ง จะต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้มีสิทธิร้องทุกข์พร้อมทั้งหลักฐานแสดงเหตุจำเป็น ถ้าไม่สามารถลงลายมือชื่อได้ ให้พิมพ์ลายนิ้วมือโดยมีพยานลงลายมือชื่อรับรองอย่างน้อยสองคน และให้มีหลักฐานแสดงตัวของผู้รับมอบหมายด้วย

ข้อ ๒๕ การร้องทุกข์ตามข้อ ๒๓ วรรคสอง ให้ยื่นหนังสือร้องทุกข์พร้อมกับสำเนารับรองถูกต้องหนึ่งฉบับที่สำนัก ก.ศ. หรือส่งผ่านผู้บังคับบัญชาหรือผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ก็ได้ และให้ผู้บังคับบัญชานั้นดำเนินการตามข้อ ๒๖ วรรคสองหรือวรรคสาม แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่มิให้นำหนังสือร้องทุกข์มายื่นเอง ให้ผู้รับหนังสือออกใบรับหนังสือ ประทับตรารับหนังสือ และลงทะเบียนรับหนังสือไว้เป็นหลักฐาน ในวันที่รับหนังสือตามระเบียบว่าด้วยงานสารบรรณและให้ถือวันที่รับหนังสือตามหลักฐานดังกล่าว เป็นวันยื่นหนังสือร้องทุกข์

ในกรณีที่ส่งหนังสือร้องทุกข์ทางไปรษณีย์ ให้ถือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางออกใบรับฝากเป็นหลักฐานฝากส่งหรือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางประทับตรารับที่ซองหนังสือเป็นวันส่งหนังสือร้องทุกข์

เมื่อได้ยื่นหรือส่งหนังสือร้องทุกข์ไว้แล้ว ผู้ร้องทุกข์จะยื่นหรือส่งหนังสือร้องทุกข์หรือเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมก่อนที่ อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ เริ่มพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ก็ได้ โดยทำเป็นหนังสือถึงประธาน อ.ก.ศ.

ร้องทุกข์และยื่นหนังสือที่สำนัก ก.ศ. หรือผู้บังคับบัญชา หรือผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ ในกรณีที่มีการยื่นหรือส่งตรงต่อผู้บังคับบัญชา ให้ผู้บังคับบัญชานั้นส่งหนังสือร้องทุกข์หรือเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมไปที่สำนัก ก.ศ. ภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ได้รับหนังสือและให้สำนัก ก.ศ. ดำเนินการเสนอเรื่องให้ อ.ก.ศ. ร้องทุกข์พิจารณาภายในสิบห้าวันทำการนับแต่ได้รับหนังสือดังกล่าว

ข้อ ๒๖ เมื่อได้รับหนังสือร้องทุกข์ตามข้อ ๒๕ ให้ประธาน อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ หรือสำนักงาน แล้วแต่กรณี มีหนังสือแจ้งพร้อมทั้งส่งสำเนาหนังสือร้องทุกข์ให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ ทราบภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ และให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์นั้น ส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) และคำชี้แจงของตนไปเพื่อประกอบการพิจารณาภายในสิบห้าวันทำการ นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้รับหนังสือร้องทุกข์ ให้ผู้บังคับบัญชานั้นส่งหนังสือร้องทุกข์พร้อมทั้ง สำเนาต่อไปยังผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องทุกข์

เมื่อผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ได้รับหนังสือร้องทุกข์ ให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุ แห่งการร้องทุกข์นั้น จัดส่งหนังสือร้องทุกข์พร้อมทั้งสำเนาและเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) และคำชี้แจงของตนไปยังประธาน อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ภายในสิบห้าวันทำการนับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องทุกข์ และให้สำนักงานศาลยุติธรรมเสนอประธาน อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ เพื่อนำเรื่องให้ อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ พิจารณาภายในสิบห้าวันทำการนับแต่วันที่ได้รับหนังสือดังกล่าว

หมวด ๖

การพิจารณาเรื่องร้องทุกข์

ข้อ ๒๗ ให้ อ.ก.ศ. ร้องทุกข์พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับ ถ้ามีความจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเวลาดังกล่าวได้ ให้ขยายเวลา ได้อีกสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน โดยให้บันทึกเหตุผลความจำเป็นไว้ด้วย แต่ถ้าขยายเวลาแล้ว ก็ยังไม่แล้วเสร็จ ให้ประธาน อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ พิจารณากำหนดมาตรการที่จะทำให้การพิจารณา วินิจฉัยแล้วเสร็จโดยเร็ว และบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๒๘ ผู้ร้องทุกข์มีสิทธิคัดค้านอนุกรรมการใน อ.ก.ศ. ร้องทุกข์โดยแสดงข้อเท็จจริง ที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ในหนังสือร้องทุกข์ หรือแจ้งเพิ่มเติมเป็นหนังสือ ยื่นต่อประธาน อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ก่อน อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ เริ่มพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ถ้าอนุกรรมการผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์
- (๒) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่ร้องทุกข์
- (๓) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ร้องทุกข์

(๔) มีความเกี่ยวพันทางเครือญาติหรือทางการสมรสกับบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) อันอาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ร้องทุกข์

เมื่อประธาน อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ ได้รับหนังสือคัดค้าน ให้แจ้งอนุกรรมการผู้ถูกคัดค้านทราบ ก่อนเริ่มพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ เพื่อพิจารณาว่าสมควรถอนตัวหรือไม่ อนุกรรมการผู้นั้นอาจขอถอนตัวจากการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์โดยได้รับอนุญาตจากประธาน อ.ก.ศ. ร้องทุกข์

ในกรณีที่อนุกรรมการผู้ถูกคัดค้านมิได้ขอถอนตัว ให้ อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ พิจารณาข้อเท็จจริงที่คัดค้าน หากเห็นว่าข้อเท็จจริงนั้นน่าเชื่อถือให้แจ้งอนุกรรมการผู้นั้นทราบ และไม่ให้ร่วมพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เรื่องนั้น เว้นแต่การให้อนุกรรมการผู้นั้นร่วมพิจารณาเรื่องร้องทุกข์จะเป็นประโยชน์ยิ่งกว่า เพราะจะทำให้ได้ความจริงและเป็นธรรมจะอนุญาตให้ร่วมพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ก็ได้

การที่อนุกรรมการผู้ถูกคัดค้าน ที่ถูกสั่งไม่ให้ร่วมพิจารณาเรื่องร้องทุกข์หรือถอนตัวเพราะมีเหตุอันอาจถูกคัดค้านนั้น ย่อมไม่กระทบถึงการกระทำใด ๆ ที่ได้กระทำไปแล้ว แม้ว่าจะได้ดำเนินการหลังจากที่ได้มีการยื่นคำคัดค้าน

ข้อ ๒๙ การพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ให้ อ.ก.ศ. ร้องทุกข์พิจารณาจากเรื่องราวการปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์ของผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ และให้มีอำนาจ ดังนี้

(๑) ในกรณีจำเป็นและสมควร อาจขอเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม รวมทั้ง คำชี้แจงจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัทหรือบุคคลใด ๆ เพื่อประกอบการพิจารณา

(๒) ขอให้ผู้แทนส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณา

(๓) สั่งให้สำนักงานศาลยุติธรรม หรือหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม ตรวจสอบข้อเท็จจริง หรือมีคำสั่งให้ข้าราชการศาลยุติธรรม พนักงานราชการศาลยุติธรรม หรือลูกจ้าง มาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีที่ อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ เห็นว่าข้อเท็จจริงซึ่งได้มาจากการแสวงหาเพิ่มเติมตาม (๑) ถึง (๓) อาจกระทบถึงสิทธิของผู้ร้องทุกข์ ให้เลขานุการ อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ มีหนังสือแจ้งผู้ร้องทุกข์ ให้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนภายในระยะเวลาที่ อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ กำหนด

ระยะเวลาระหว่างการดำเนินการดังกล่าวข้างต้น จนถึงวันที่เลขานุการ อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ได้รับ รายงานผลการดำเนินการหรือเอกสาร หรือหลักฐาน หรือวันที่ได้มีการให้ถ้อยคำ หรือชี้แจงข้อเท็จจริงต่อ อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ มิให้นับเป็นระยะเวลาการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ตามข้อ ๒๗

ข้อ ๓๐ เมื่อ อ.ก.ศ. ร้องทุกข์ ได้พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์แล้วให้มีมติ ดังนี้

(๑) กรณีเห็นว่าการที่ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์นั้นถูกต้อง ตามกฎหมายแล้ว ให้มีมติยกคำร้องทุกข์

(๒) กรณีเห็นว่าการที่ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกขนั้น ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ให้มีมติให้แก้ไขโดยเพิกถอน หรือยกเลิกการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายนั้น หรือให้ปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกขให้ถูกต้องตามกฎหมาย

(๓) กรณีเห็นว่าการที่ผู้บังคับบัญชาใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกขนั้น ถูกต้องตามกฎหมายแต่บางส่วน และไม่ถูกต้องตามกฎหมายบางส่วน ให้มีมติให้แก้ไขหรือให้ปฏิบัติ ให้ถูกต้องตามกฎหมาย

(๔) กรณีเห็นว่าสมควรดำเนินการโดยประการอื่นใด เพื่อให้มีความถูกต้องตามกฎหมายและมีความเป็นธรรม หรือสมควรเยียวยาความเสียหายให้ผู้ร้องทุกข แม้ผู้ร้องทุกขจะมีได้มีคำขอให้มีมติ ให้ดำเนินการได้ตามควรแก่กรณี เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

การพิจารณามีมติตามวรรคหนึ่ง ให้บันทึกเหตุผลของการพิจารณาวินิจฉัยไว้ในรายงาน การประชุมด้วย

ข้อ ๓๑ ผู้ร้องทุกขจะขอถอนเรื่องร้องทุกขในเวลาใด ๆ ก่อนที่ อ.ก.ศ. ร้องทุกข จะพิจารณา เรื่องร้องทุกขเสร็จสิ้นก็ได้ โดยทำเป็นหนังสือถึงประธาน อ.ก.ศ. ร้องทุกขยื่นต่อเลขานุการ อ.ก.ศ. ร้องทุกข แต่ถ้าผู้ร้องทุกขถอนคำร้องทุกขด้วยวาจาให้เลขานุการ อ.ก.ศ. ร้องทุกขบันทึกไว้และจัดให้ผู้ร้องทุกข ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน เมื่อได้ถอนเรื่องร้องทุกขแล้ว การพิจารณาเรื่องร้องทุกขให้เป็นอันระงับ

หมวด ๗

การดำเนินการตามมติ อ.ก.ศ. ร้องทุกข

ข้อ ๓๒ เมื่อ อ.ก.ศ. ร้องทุกข มีมติในเรื่องใดแล้ว ให้ประธาน อ.ก.ศ. ร้องทุกข รายงานให้ ก.ศ. ทราบ และให้สำนักงานดำเนินการออกคำสั่งหรือปฏิบัติตามมติของ อ.ก.ศ. ร้องทุกขภายใน สามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งมติของ อ.ก.ศ. ร้องทุกข เว้นแต่ ก.ศ. จะมีมติเป็นอย่างอื่น

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๓ ในกรณีที่ข้าราชการศาลยุติธรรมได้ยื่นหรือส่งหนังสือร้องทุกขต่อผู้บังคับบัญชา ไว้แล้ว ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ และการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกขนั้น ยังไม่แล้วเสร็จ ให้พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกขนั้นต่อไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่มีอยู่ก่อนวันที่ ระเบียบนี้ใช้บังคับ เว้นแต่ อ.ก.ศ. ร้องทุกข จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

ศิริชัย วัฒนโยธิน

ประธานศาลอุทธรณ์

ประธานกรรมการข้าราชการศาลยุติธรรม